

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 103.K.702.849/2023/7.
A felperes: FŐSPED Tehertaxi Kft.
(1084 Budapest, Bacsó Béla u. 31.)
A felperes képviselője: Dr. Kónya Ügyvédi Iroda – dr- Kónya Tamás ügyvéd
(3300 Eger, Szent János u. 2. I/2.)
Az alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság
(1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője: dr. Petró Szilvia kamarai jogtanácsos
A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott D.434/15/2022. számú
közigazgatási határozat megtámadása

í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 61 000 (hatvanegyezer) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen be a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 36 000 (harminchatezer) forint kereseti illetéket.

A Törvényszék tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló Semmelweis Egyetem (a továbbiakban: ajánlatkérő) 2022. augusztus 5-én feladott felhívásával a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt eljárást folytatott le „Költöztetési és szállítási feladatok ellátása” tárgyában. A felhívás II.1.4. pontja szerinti 3 év időtartamra megkötendő vállalkozási keretszerződés kapcsán a II.2.5. pont alapján értékelési szempontként a súlyozott nettó ajánlati összárát határozta meg. Az ajánlatkérő az összesen 7 értékelési alszempont között az alábbi - jelen per szempontjából releváns – alszempontot rögzítette:
- 3. tehergépjármű 3,5 tonna alatt (gépkocsivezető nélkül), nettó ajánlati ár Ft/óra (HUF/3 év) (Súlyszám: 20);
 - 4. tehergépjármű 3,5 tonna felett (gépkocsivezető nélkül), nettó ajánlati ár Ft/óra (HUF/3 év) (Súlyszám: 20);
 - 7. kiállítás díja, nettó ajánlati ár Ft/alkalom/jármű (HUF/3 év) (Súlyszám: 5).
- [2] Az ajánlattételi határidőn belül összesen 4 ajánlattevő – köztük a felperes – tett ajánlatot. A felperes a 3. alszempontra 1 000.-Ft/óra, a 4. alszempontra 1 500.-Ft/óra, a 7. alszempontra 25 000.-Ft/alkalom/jármű nettó ajánlati árat ajánlott meg.

- [3] Az ajánlatkérő 2022. augusztus 30-án a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján az aránytalanul alacsony ár indoklására hívta fel a felperest, mivel a 3. alszempontra tett megajánlása az átlagérték 28%-a, a 4. alszempontra kapcsán az átlagérték 31,1%-a, a jogorvoslati kérelemben nem érintett 5. és 6. alszempontra kapcsán pedig az átlagérték 62,2%-a és 66,5%-a. Olyan indoklás benyújtását várta, mely tartalmaz minden olyan objektív adatot, körülményt, árképzési módszert, mely alátámasztja a szerződés adott áron történő teljesíthetőségét. Kérte a teljesítés során felmerülő költségek, ráfordítások, a teljesítéshez kapcsolódó esetleges tartalékok és nyereség számszerűsített, vagy a megajánlott árra vetítetten százalékos költséghányad megadásával történő bemutatását.
- [4] A felperes a jogorvoslati eljárás szempontjából lényeges 3. díjtétel kapcsán előadta, hogy az 1. és a 2. díjtételnél szükséges egy itt nem szereplő, indoklást nem kívánó tételt is figyelembe venni. A tehergépkocsik kiállási díjára 25 000.-Ft+Áfa díjat ajánlott meg. A két tétel ugyanarra az eszközre vonatkozik, együtt számlázható és kezelhető. A kiállási díj azért magas, mert ha az ajánlatkérő nem egész napra veszi igénybe a teherautókat (az óradíj nem biztos, hogy fedezné egy teherautó alapköltségeit), akkor is gazdaságosan rendelkezésre tudja bocsátani azokat. A két díjtétel összegét alkalmazva látható, hogy ha rövid időre veszik igénybe a tehergépkocsit, akkor magas óradíj jön ki, ez akkor csökken, ha nő az igénybe vett időtartam. A „kvázi óradíj” 26 000.-Ft/órától indul (1 óra esetén), 8 óra igénybevétel esetén 4 125.-Ft/óra a minimum óradíj. A telephelyről ki-, és beálláshoz szükséges fél-fél óra után a 8 óra fizetett díjat 9 órával kell elosztani, így is 3 666.-Ft-ra jön ki a bevétel óránként. Ezt a költségekkel szembe állítva igazolja, hogy gazdaságos a vállalat. A 2022 májusáig élő szerződésben a 3,5 tonna alatti teherautó nettó óradíja 3 000.-Ft volt, ez 3 666.-Ft-nál alacsonyabb és így is gazdaságos volt a működés. Az önköltségszámítást tekintve a 604.-Ft/óra a közvetlen költséget (394.-Ft/óra üzemanyagköltség + 210,3.-Ft/óra további költség) és 588,2.-Ft/óra közvetett költséget vett figyelembe. A közvetett költségek úgy is megállapíthatóak, hogy az állandó összköltség és az összes árbevétel arányát figyelembe véve az arányszámmal szorozzuk az árbevételt ahhoz, hogy megkapjuk az ahhoz a bevételhez kapcsolódó közvetett költséget. 2021-ben 136 280 000.-Ft árbevétele volt. Ha ehhez viszonyítjuk a közvetett költségeket, úgy 27% jön ki. (36 845 000.-Ft/136 280 000.-Ft). Ha minden bevételre egyenletesen elosztjuk az állandó költségeket akkor 3 666.-Ft árbevételre 990.-Ft közvetett állandó költséget kapunk. Ez magasabb, mint a táblázatban kalkulált, de még így is marad profit, ha összesítjük a költségeket. Összesítve a gépjárműhöz közvetlenül kapcsolódó költségeket (394 + 210 = 604.-Ft/óra), az állandó, közvetett költségeket (588.-Ft/óra vagy 990.-Ft/óra) a kalkulált haszon: 2 474.-Ft/óra vagy 2 072.-Ft/óra.
- [5] A 4. díjtételt hasonlóan indokolta. A 3,5 t feletti tehergépjármű díja 1 500.-Ft/óra + áfa, a „legrosszabb” esetben a nagyteherautó óradíja: (25 000.-Ft + 8 x 1 500.-Ft)/9 óra 4 111.-Ft/óra + áfa. Ez év májusáig 4 000.-Ft/óra volt a Semmelweis Egyetemen az 3,5 t feletti óradíjunk és az is gazdaságos volt. A gépjárműhöz közvetlenül kapcsolódó üzemanyagköltség 708,8 Ft/óra, további közvetlen költségek összesen 309.-Ft /óra. A közvetett állandó költség 588.-Ft/óra vagy 1 110.-Ft/óra (a vetítési alaptól függően). Összesítve a közvetlen költség: 708 + 309=1 017.-Ft/óra; a közvetett költség: 588.-Ft/óra vagy 1 110.-Ft/óra. A kalkulált haszon 2 506.-Ft/óra vagy 1 984.-Ft/óra.
- [6] Az ajánlatkérő 2022. október 24-i összegezésében a közbeszerzési eljárást eredményesnek nyilvánította, nyertes ajánlattevőként és a nyertest követő legkedvezőbb ajánlatot tevő ajánlattevőként is egy-egy perben nem álló gazdálkodó szervezetet jelölt meg. A felperes ajánlatát érvénytelenné nyilvánította a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján. A felperes a kiállítás díjával való együttes számbavétel nélkül kétféle költségfelosztással számolt, ahol a 3.

díjtételnél a 604.-Ft/óra közvetlen költséghez 588.-Ft/óra, vagy 990.-Ft/óra felosztott közvetett költség adódik hozzá, ami alapján 1 192.-Ft/óra, vagy 1 594.-Ft/óra az összköltség, így az összköltséget egyik esetben sem éri el az ajánlatban szereplő nettó 1 000.-Ft/óra ajánlati ár, ezért ez a díjtétel önmagában veszteséges a felperesnek. A 4. díjtételnél a 1 017.-Ft/óra közvetlen költséghez 588 Ft/óra, vagy 1 110.-Ft/óra felosztott közvetett költség adódik hozzá, ami alapján 1 605.-Ft/óra, vagy 2 127.-Ft/óra az összköltség, így az összköltséget egyik esetben sem éri el az ajánlatban szereplő nettó 1 500.-Ft/óra ajánlati ár, ezért ez a díjtétel önmagában veszteséges a felperes számára. A felperes az árindokolásban csak a kiállási díjjal való együttes számbavétel esetében tud nyereséget kalkulálni a két díjtételnél, ez pedig tiltott keresztfinanszírozás. A D.418/13/2012 határozat szerint az objektivitás követelményéből is következik, hogy valamennyi ajánlati elem vonatkozásában ténylegesen felmerülő költséget ott kell elszámolni, ahol az valójában felmerül, az egyes költségtényezők nem csoportosíthatók át sem egy adott feladaton belül, sem nem számolhatók el harmadik személyekkel kötött más szerződések költségei között. A felperes árindokolása nem fogadható el, mivel kizárólag a díjtételek közötti keresztfinanszírozással tud egyes árelemeket nyereségesnek kimutatni. Az ajánlat aránytalanul alacsony ajánlati ár elemeket tartalmaz a 3. és 4. értékelési szempont vonatkozásában, ezért az érvénytelen.

- [7] A felperes 2022. október 26-án a jogorvoslati kérelemmel megegyező tartalmú előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, melyben az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását vitatta. Az ajánlatkérő 2022. november 2-án elutasította az előzetes vitarendezési kérelmet. Ezt követően a felperes jogorvoslati kérelmet nyújtott be.

Az alperes határozata

- [8] Az alperes a 2022. december 12-én kelt D.434/15/2022. számú határozatával a jogorvoslati kérelmet a Kbt. 2. § (7) bekezdésére, 66. § (1) bekezdésére, 69. § (1)-(2) bekezdésére, 72. § (1) bekezdésére, 73. § (2) bekezdésére és 112. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozva elutasította. Döntése indokolásában rámutatott arra, hogy az ajánlatkérő a felhívásban és a dokumentációban egyértelműen meghatározta az értékelési szempontot és az alszempontokat. Utóbbiak körében elkülönítette a „3. Tehergépjármű díja 3,5 t alatt (gépkocsivezető nélkül), nettó ajánlati ár Ft/óra (HUF/3 év) Súlyszám: 20, 4. Tehergépjármű díja 3,5 t felett (gépkocsivezető nélkül), nettó ajánlati ár (HUF/3 év) Súlyszám: 20,7. Kiállítás díja, nettó ajánlati ár Ft/alkalom/jármű (HUF/3 év) Súlyszám: 5” alszempontokat. Egyértelmű volt, hogy az ajánlatkérő milyen bontásban kéri beárazni a szolgáltatást. A Kbt. kógens rendszerében az ajánlatot úgy kell benyújtani, hogy az megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok tartalmi és formai követelményeinek. A közbeszerzési dokumentumok szerint külön kellett megajánlást tenni az óradíjra (3. és 4. alszempont) és a kiállítás díjára (7. alszempont). A felperes kiegészítő tájékoztatást kérhetett volna akkor, ha nem egyértelmű számára, hogyan kell megtenni az ajánlatot, de erre nem került sor, így a jogorvoslati eljárásban a közbeszerzési dokumentumok tartalmát vizsgálhatta. Eszerint a tehergépjárművek (3,5 t alatt, illetve 3,5 t felett) díjára és a kiállítás (Ft/alkalom/jármű) díjára 3 külön soron kellett megajánlást tenni. Nem osztotta a felperes azon – árindokolásban is szereplő – előadását, hogy a tehergépjármű díja és a kiállítás díja ugyanarra az eszközre vonatkozik, ezért együtt kezelhetők. Ilyen előírás nincs a közbeszerzési dokumentumokban. Ha az ajánlatkérő az egyes díjtételek együttes elszámolását kívánta volna, akkor így határozta volna meg az értékelési alszempontokat, a jelen esetben azonban egyértelműen előírta, hogy mely sorokon kell fedezetet képezni a tehergépjárművek és a kiállítás díjával kapcsolatos költségekre. Az árindokolásban – a 3. és 4. értékelési alszempontok kapcsán – maga a felperes nyilatkozott arról, hogy e sorokon elszámol 25 000.- Ft kiállási díjat is. A felperes a 3. értékelési alszempont indokolása körében kifejezetten

nyilatkozott arról, hogy a két díjtétel (teherautó óradíja: 1 000.-Ft és kiállítás díja 25 000.-Ft) összegét alkalmazta a 3. soron szereplő díjtétel megajánlásánál és indokolásánál is. A 4. alszempont árándokolása szerint a felperes „gondolatmenete hasonló az előzőhöz”, itt is együttesen számolt az óradíjjal (1 500.-Ft) és kiállítás díjával (25 000.-Ft). A 3. és 4. alszempontnál részletesen bemutatta a közvetett és közvetlen költségeit, de ezek a 7. alszempont szerinti kiállási díj nélkül nem nyújtanak elegendő fedezetet a költségekre. A joggyakorlat szerint a 7. alszempontnál felmerülő költségek nem jeleníthetők meg a 3. és 4. alszempontoknál. A felperes a jogorvoslati eljárás során benyújtott észrevételében is úgy nyilatkozott, hogy „a kiállási díj együtt kezelendő a tehergépkocsik óradíjával, (...) ha külön kezeli a tételeket, akkor is látható, hogy árándokolása szerint, ha a kiállításban elszámoljuk az összes fix (közvetett) költségeinket, akkor az óradíjban már csak a fuvarozáshoz kapcsolódó közvetett költségeket (a sofőr és a gázolaj költségét leegyszerűsítve) kell fedeznünk, hogy gazdaságosan működjünk.” Ez nem felel meg az objektivitás követelményének, mert valamennyi ajánlati elem vonatkozásában minden költséget ott kell elszámolni, ahol az felmerül, az egyes költségtényezők nem csoportosíthatók át sem egy adott feladaton belül, és nem számolhatók el harmadik személyekkel kötött más szerződések költségei között. Ezt nem lehet figyelmen kívül hagyni, különösen a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 15. § (3) és (7) bekezdései alapján. A felperes árándokolása az objektivitás és gazdasági észszerűség követelményeit nem teljesíti. Az árándokolás akkor objektív, ha egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet. Az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította érvénytelennek az ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján.

A felperes keresete, az alperes védírata

- [9] A felperes az alperes határozatát keresettel támadta, melyben elsődlegesen annak megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az ajánlatkérő részéről a jogorvoslati kérelemben rögzített jogértés megtörtént, és a bíróság emiatt alkalmazza a Kbt. 165. § (3) bekezdése szerinti jogkövetkezményeket, ennek körében pedig semmisítse meg az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntését, másodlagosan az alperes határozatának a megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. A közbeszerzési dokumentumoknak a tárgyi feltételek meglétére irányuló részét és a szerződés 4.3., 4.6. és 7.3. pontjait idézve hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérő által megadott feltételek alapján egyértelmű, hogy a kiállítás és az óradíj nem elválasztható tételek. A munkalapon (mely egy feladatra vonatkozik) együtt kell ezeket szerepeltetni. E kizárja a keresztf finanszírozás lehetőségét és igazolja azt, hogy az óradíj és a kiállítás díja ugyanarra a tevékenységre vonatkozik és nem elválasztható egymástól. Az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása jogsértő és megalapozatlan. A díjakban nincsen keresztf finanszírozás, az árándokolásból pedig kitűnik, hogy az ajánlati árak önköltségszámítást alapul véve megalapozottak, a díjtételek egyike sem kirívóan alacsony, ajánlata érvényes és megalapozott. Az árándokolásban rámutatott arra, hogy egy konkrét szállítási feladat kapcsán a kiállítás és az óradíj együtt jelentkezik, így a gazdasági tevékenységgel kapcsolatos összes költséget erre a két alszempontra (a 3-ast a 7-essel és a 4-est a 7-essel) együtt terheli rá. Az indokolás szerint külön-külön is gazdaságosak az alszempontok. A 3. alszemponttal szembeállított közvetlen költségeket $394 + 210 = 604$.-Ft/óra-ban határozta meg, a 4. alszempontnál pedig $708 + 309 = 1\,017$.-Ft/órában. A 3. és 4. alszempontok díjával szembeállított közvetett költségek megállapítására az árándokolásban olyan meghatározást kínált, mely szerint minden árbevétellel szemben fix költséghányadot alkalmaz. Ez egy gazdaságilag alátámasztott módszer, hiszen az így keletkezett költség arányos a keletkező árbevétellel, egységesen oszlik meg az egész évben teljesített feladatai között a keletkező árbevétel nagyságával súlyozva. Az alapja az előző év lekönnyvelt tételein alapul. Az árándokolás szerint ez a költséghányad 27%.

A 3. alszempontra 1 000.-Ft/óra árbevételt remélt, így a közvetett költsége 270.-Ft/óra, a 4. alszempontra 1 500.-Ft/óra árbevétel mellett a közvetett költsége 405.-Ft/óra. A 3. alszempontra 1 000.-Ft/óra díjtétele önmagában is gazdaságos, mert $604 + 270 = 874$.-Ft/óra költséggel jár, így 126.-Ft/óra profitot tartalmaz. A 4. alszempontra 1 500.-Ft/óra díjtétele is gazdaságos, mert $1\,017 + 405 = 1\,422$.-Ft/óra költséggel jár, ez 78.-Ft/óra hasznot hoz. Az ajánlatkérő tévesen ítélte gazdaságtalannak a díjtételeket, mert ha a kiállást nem engedi figyelembe venni a bevételeknél, akkor a kiadásoknál sem arra vetítve kell meghatározni a költségeket. Korábban maga sem világított rá erre a hibás következtetésre, mely szerint önállóan gazdaságtalanok a díjtételeik, mivel együtt kezelte azokat a 7. alszemponthoz megállapított kiállási díjjal. A fenti számítás igazolja, hogy az ajánlati árai – a nem kifogásolt önköltségszámítást alapul véve – önállóan is megalapozottak, az árindokolás megfelel az objektivitás követelményének. A keresetét a Kp. 2. § (1) bekezdését idézve a Kbt. 2. § (7) bekezdésére és 73. § (2) bekezdésére alapította. Kiemelte, hogy a Kbt. 1. § (4) bekezdése szerint a törvény célja a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága. Sérelmezte, hogy a jogorvoslati eljárásban benyújtott észrevételében a Kbt. 161. § (1) bekezdése szerinti tárgyalás tartását kérte, azonban az alperes nem tartott tárgyalást, így elzárta a tárgyaláshoz fűződő jogai gyakorlásától és attól, hogy további álláspontot közöljön, mely körében az elkésettségre vonatkozó jogi érveit is elő tudta volna adni. 20 éve fuvarozással foglalkozó vállalkozásként sérelmes számára az alperesi döntés, mert minden esetben megfelelő piaci árat tudott korábban is megadni. A keresztfínanszírozás fogalma egyébként sem meghatározott, megítélése szerint az óradíj és a kiállási díj azonos időben és helyen merült fel, így nem lehet ezeket eltérő helyen elszámolni. Egy járműnek költsége van, az objektivitást nem sértette meg, miután az egyes ajánlatok végösszegei összehasonlíthatóak. Az, hogy az egyes alszemponthoz milyen lehetőségeket lát az ajánlattevő, hogy nyertesként jöjjön ki, miután a járművek költségeit – tehát a járműköltségeket és az egyes részelemeket elszámolta – az összehasonlíthatóságot nem sérti és az objektivitás követelményébe sem ütközik.

- [10] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte annak alaptalansága miatt. A határozatában előadottakkal egyezően utalt a közbeszerzési dokumentumok tartalmára hangsúlyozva, hogy a felperes a 3. és 4. értékelési alszemponthoz tekintetében ugyan bemutatta a teljesítéshez kapcsolódó közvetett és közvetlen költségeit, azonban ezek a 7. alszemponthoz megjelölt kiállási díj nélkül nem nyújtottak elegendő fedezetet a költségekre. A töretlen joggyakorlat szerint pedig a 7. alszemponthoz felmerülő költségeket nem jelenítheti meg a 3. és 4. alszemponthoz. Hozzátette, hogy a jogorvoslati kérelemben előadottakat elbíráltta, a bizonyítékok okszerű értékelése alapján jogszerű határozatot hozott. Tárgyalást indokolt esetben tart, jelen esetben azonban valamennyi adat a rendelkezésére állt. A nyilatkozattételre nem adott határidőt, e jogával a felperes a határozathozatalig élhetett. Az, hogy az óradíj és a kiállási díj azonos helyen és időben merült fel, nem mérvadó, mert az ár bontása a közbeszerzési dokumentumok szerinti előírás volt. Ennek figyelmen kívül hagyása esetén a más ajánlatokkal való összehasonlítás nem lehetséges.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [11] A kereset – az alábbiak szerint – alaptalan.
- [12] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított közigazgatási perben a közigazgatási jogvitát, az alperesi határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdésére figyelemmel, a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdése értelmében a meghozatalának időpontjában fennálló tények alapján, a kereseti kérelem korlátai között vizsgálta. Az ítéleti tényállást a

perbeli nyilatkozatok, a csatolt iratok és a közigazgatási eljárás iratanyaga alapján állapította meg.

- [13] A felperes keresete alapján a bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes határozatában rögzített megállapítások és az alperes jogértelmezése jogszabálysértőek voltak-e a felperes által hivatkozott okokból. A felperes jogorvoslati kérelme alapján az alperes az ajánlatkérő felperesi ajánlat érvénytelenségét megállapító eljárását nem tartotta jogsértőnek, ezért a jogorvoslati kérelem elutasításáról döntött oly módon, hogy a jogorvoslati eljárás során a felperes ezirányú kérelme ellenére tárgyalást nem tartott.
- [14] A bíróságnak elsődlegesen a felperes által megjelölt eljárásjogi jogsértésről kellett állást foglalnia, a felperes ugyanis azt sérelmezte, hogy az alperes a jogorvoslati eljárás során a kérelmét figyelmen kívül hagyva nem tartott a Kbt. 161. § (1) bekezdése szerinti tárgyalást.
- [15] A Kbt. 161. § (1) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság a közbeszerzési ügyet tárgyalás tartása nélkül bírálja el, kivéve, ha a tárgyalás tartása feltétlenül szükséges különösen az ügyféli jogok gyakorlásához, a tényállás tisztázásához, a szakszerű és minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe vevő döntés meghozatalához.
- [16] A fenti jogszabályi rendelkezésekből egyértelműen megállapítható az, hogy a főszabály a jogorvoslati kérelmek tárgyaláson kívüli elbírálása. Amennyiben az alperes a rendelkezésére álló iratok alapján a jogvitában nem tud állást foglalni, vagy a tényállás tisztázása érdekében szükséges az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatása, akkor indokolt tárgyalást tartani. A Közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényhez fűzött Nagykommentár (Szerkesztette: Dezső Attila) mutat rá arra, hogy Kbt. 161. § (1) bekezdése által hivatkozott, „feltétlenül szükséges megfogalmazásból egy olyan jogalkotói szándék olvasható ki, hogy a tárgyalást valóban nagyon kivételesnek tekinti. Mégis a bírói gyakorlat és alkotmányossági megfontolások alapján végül annak lesz jelentősége, hogy az eljárás összességében biztosította-e a tisztességes ügyintézéshez való jogot, illetve a tényállás tárgyalás tartása nélkül is tisztázható volt-e.”
- [17] A felperes a keresetében abban látta a Kbt. 161. § (1) bekezdésének sérelmét, hogy az alperes a jogorvoslati kérelem tárgyaláson kívüli elbírálásával elzárta őt a tárgyaláshoz fűződő jogai gyakorlásától és attól, hogy további álláspontot közöljön, mely körben az elkészettségre vonatkozó érveit előadhatta volna. A felperes nem határozta meg konkrétan, hogy a tárgyalás mellőzésével mely tárgyaláshoz fűződő joga csorbult, ez pedig mennyiben hozott volna a jelenlegi, közbeszerzési iratok alapján hozott alperesi döntéstől eltérő, rá nézve kedvezőbb tartalmú döntést. A felperes nem volt elzárva az eljárás során attól, hogy érveit az általa szükségesnek tartott részletességgel adja elő, illetve ehhez kapcsolódóan a bizonyítékait - akár az általa hivatkozott elkészettség, akár a jogorvoslati eljárás más részét érintően - előterjessze. A fentiekkel összefüggésben nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a felperes a tárgyalás tartásával összefüggésben konkrét érvekre és az ezeket alátámasztó bizonyítékokra építve nem adta elő azt, hogy a határozat alapjául szolgáló tényállás mely okból lenne tisztázatlan, illetve nem is állított, mely a tárgyalás tartásának elmaradására lett volna visszavezethető. A perbeli esetben a felperes nem az alperes által értékelt dokumentumok tartalmát vitatta, a felek álláspontja azok jogi értékelését tekintve tért el egymástól. A fentiek alapján a bíróság azt állapította meg, hogy a tárgyalás tartása iránti kérelem figyelmen kívül hagyása az alperes által a tisztességes ügyintézéshez való jogot nem sértette, annak elmaradását a felperes alaptalanul sérelmezte, tekintettel arra, hogy a jogorvoslati eljárásban

és a perben sem volt elzárva attól, hogy az álláspontját előadja, illetve az ezt alátámasztó bizonyítékait előterjessze.

- [18] A felperes jogorvoslati kérelmét elutasító alperesi határozat jogszerűségét a felperes kereseti érvei mentén a bíróság abból kiindulva vizsgálta, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlatok beérkezését követően vizsgálnia kellett az ajánlatok érvényességét a Kbt. 66. § (1) bekezdésére és 69. § (1) bekezdésére tekintettel arra kiterjedően, hogy az ajánlat megfelel-e a közbeszerzési dokumentumoknak és jogszabályi előírásoknak. E vizsgálatnak ki kell terjednie arra is, hogy az ajánlati ár megalapozott-e, a szerződés az adott áron teljesíthető-e. Amennyiben az ajánlatkérő a Kbt. 73. §-ában felsorolt okot állapít meg, úgy köteles az ajánlat érvénytelenségét megállapítani. A perbeli esetben az ajánlatkérő a felperesi ajánlatot vizsgálva a 72. § (1) bekezdése szerinti árandokoláskérés kibocsátását tartotta szükségesnek annak érdekében, hogy az ajánlati ár megalapozottságáról meg tudjon győződni. A Kbt. 73. § (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat ugyanis érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz. Az árandokolás elfogadhatósága és az ajánlat érvénytelensége kapcsán a Kúria a Kfv.III.37.703/2017/5. számú ítéletében mondta ki azt, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást akkor minősítheti eredménytelenné, ha a hivatkozott eredménytelenségi jogcím valamennyi jogszabályban rögzített feltétele fennáll. Valamely ajánlat érvénytelensége körében az árandoklásban közöltek alapján az ajánlatkérőnek nem a felhívásban, a dokumentációban és a jogszabályban előírtak szerinti egyéb tartalmi követelményeknek való megfelelést kell vizsgálni, hanem az ajánlati ár megalapozottságáról, a teljesíthetőségről kell dönten.
- [19] A perben nem volt vitatott a közbeszerzési dokumentumok tartalma, különösen nem a jogorvoslati kérelem által érintett 3. 4. és 7. alszemponthoz köre. Ehhez kapcsolódóan nem volt vitatott az sem, hogy a 3. és 4. alszemponthoz más, magasabb súlyszámot rendelt az ajánlatkérő, mint a 7. alszemponthoz.
- [20] A közbeszerzési dokumentumokból megállapítható egyértelmű ajánlatkérői elvárás volt az, hogy egyes értékelési alszemponthoz kapcsolódóan az ajánlatkérő milyen megajánlások megadását várja. Ennek tükrében az volt a kérdés, hogy a felperes ajánlata – figyelembe véve az árandokolásban előadottakat is - ezeknek az elvárásoknak megfelel-e. A bírálat során az ajánlatkérőnek ezt kellett vizsgálnia, ennek alapján dönthetett az ajánlat érvényessége kérdésében.
- [21] A keresztfinanszírozásra vonatkozóan a Kbt. valóban nem tartalmaz tételesjogi definíciót, ennek tartalma azonban a Kbt. tételesjogi rendelkezéseiből levezethető. A Kbt. 66. § (1) bekezdése az ajánlattétel alapvető szabályaként írja elő azt, hogy az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania. Ez a perbeli esetben azt jelentette, hogy az ajánlatkérő által meghatározott értékelési alszemponthoz megfelelően, ezekhez igazodóan kellett az ajánlattevőknek megtenniük az ajánlataikat. A Kúria a Kfv.40.222/2020/7. számú ítéletében mutatott rá arra, hogy (...) az irányadó Kbt. előírások, így a Kbt. 66. § (1) bekezdése és 69. § (1) bekezdése alapján behatárolt az, hogy minek a figyelembevételével (jogszabályok, közbeszerzési dokumentumok) kell elkészíteni az ajánlatot, és ebből következően az is, hogy csak az ilyen módon - vagyis az ajánlatkérő által előírtaknak megfelelően összeállított - ajánlatot lehet elfogadni a bírálat során. A fentiekhez kapcsolódóan a Kbt. 72. §-ához fűzött, korábbiakban hivatkozott Nagykommentár mutat rá arra, hogy meg nem engedett keresztfinanszírozásról

leginkább akkor beszélhetünk, ha a felhívás vagy a dokumentáció előírásaitól, esetleg jogszabályból egyértelműen következő árazási módszertől, elvtől eltérően jár el ajánlattevő az árképzésének kialakítása során, és ez a benyújtott indokolásokban igazoltan tetten érhető. A közbeszerzés tárgyának, mennyiségének meghatározásával összefüggésben – a Kbt. 58. § (1) bekezdéséhez kapcsolódóan – pedig arra mutat rá, hogy kerülni kell az olyan struktúrát, megbontást, mely lehetővé tenné esetleg a keresztfinanszírozást, a súlyszámok különbségeinek kihasználását. A fentiekből megállapíthatóan a keresztfinanszírozás azt jelenti, hogy a költséget a felmerülése helye szerint, a felmerülés tárgyához igazodó költségelemben kell megadni. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy az egyik költségelemmel kapcsolatos hiány nem orvosolható olyan módon, hogy az egy másik költségelem figyelembevételével kerüljön kiegyenlítésre, elszámolásra. A felperes hivatkozásával ellentétben tehát nem az adott költségelem térbeli és időbeli felmerülésének van jelentősége, hanem annak, hogy az ajánlatkérő az egyes alszemponthoz miként határozta meg.

- [22] A keresztfinanszírozás tilalma a fentiekben kifejtettek szerint tehát azt jelenti, hogy a költségnek ott kell megjelennie az ajánlatban, ahol az ténylegesen felmerült. A Kbt. 81. § (11) bekezdés második mondata szerint a nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. Ez a perbeli esetben azt jelentette, hogy azáltal, hogy az ajánlati kötöttség beállt, meghatározottá vált az, hogy az egyes költségeket milyen bontásban kéri megadni az ajánlatkérő. Ennek jogi jelentősége az, hogy az adott költség meghatározott bontás szerinti feltüntetése és elszámolása teszi összehasonlíthatóvá az ajánlatokat. Ez a közbeszerzési eljárásokra általános jelleggel – függetlenül a beszerzés tárgyától – jellemző. Az ajánlatkérő azt vizsgálta, hogy a kiírási feltételeknek a felperes ajánlata megfelelt-e, a felperes által benyújtott árindokolás alapján pedig azt állapította meg, hogy az eltérő helyen kalkulált elemek miatt azok az objektivitás követelményét nem teljesítik, vagyis az összehasonlíthatóság követelményét sem teljesítik.
- [23] Nem volt jelentősége annak, hogy a felperes által hivatkozottak szerint a munkalapon együtt kellett feltüntetni a gépjárművek óradíját és a kiállási díjat. Az ajánlati árat ugyanis nem a munkalap adattartalmához igazodóan, hanem az ajánlatkérő által elvárt bontásban, az általa meghatározott értékelési alszemponthoz követve kellett meghatározni. A munkalap adattartalmának e körben nem volt jelentősége. A keresztfinanszírozás tilalma pontosan azt jelenti, hogy a felperes állításával ellentétben a 3. és 4. alszemponthoz tett megajánlásoknál a 7. alszemponthoz nem vehető figyelembe, különös tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő a 3. és 4. alszemponthoz 20 súlyszámot, míg a 7. alszemponthoz csak 5 súlyszámot rendelt.
- [24] Az ajánlatkérő - az alperes által jogszerűnek elfogadott döntése szerint - a felperes árindokolásában előadottakat nem tartotta megfelelőnek, annak számadataiból ugyanis azt állapította meg, hogy a 3. és 4. alszemponthoz kapcsán is meghaladják a megajánlott óradíjat a felperes által megjelölt költségek, ezért ez a két díjtétel a kiállási díj nélkül a felperes számára veszteséges. A felperes a keresetében - az árindokolásban megadott számításától eltérően - a megajánlott óradíj alapulvételével számította a 27%-os költséghányad alapján a közvetett költség összegét, mely összeg a közvetlen költségekkel együtt álláspontja szerint igazolja az árindokolás objektivitását. Ezt az érvelést a bíróság nem tartotta megalapozottnak. Az ajánlatkérőnek a felperes által az árindokolásban előadott számításokat kellett figyelembe vennie, ennek alapján dönthetett az ajánlati ár megalapozottságáról. A felperes utóbb, a perben előadott érveivel az ajánlati ár megalapozottságát nem támaszthatta alá eltérő, az ajánlatkérő által nem ismert számítási mód alkalmazásával.

- [25] A Kbt. 73. § (2) bekezdését az alperes helyesen értelmezte, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a jogorvoslati kérelemben állított jogsértéseket az ajánlatkérő nem követte el. Ennek okszerű következménye volt a jogorvoslati kérelem elutasítása.
- [26] A felperes a keresetében a Kbt. 2. § (7) bekezdésének megsértését is állította, ezzel összefüggésben azonban érdemi indokolást nem adott elő. Az alapelvek sui generis sérelme megállapításának feltétele olyan többlettényállási elemként értékelhető tény, körülmény megléte és értékelése, amely alapján a tételes normasértésen felül az alapelvi jogsértés önmagában megállapítható (Kúria Kfv.37.487/2017/3.). Az alapelvek sérelmére hivatkozása esetén a felperesnek kell azt bizonyítania, hogy az alapelvek megsértése megtörtént, és ez az ügy érdemére kiható jogszabálysértést jelent (Kúria Kfv.37.968/2018/5.). A fentiekkel összefüggésben a bíróság azt állapította meg, hogy a felperes keresete az alapelvi jogsérelmekkel összefüggésben nem tartalmaz érdemi érvelést, vagy olyan többlet tényállási elemet, mely a tételes jogsérelem megállapíthatóságán túl az alapelvi jogsérelem megállapítását tette volna szükségessé. Az alapelvi jogsérelem megállapítását a felperes a keresetében alaptalanul kifogásolta. A per tárgya az alperesi határozat jogszerűsége, az alperes eljárására a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell a Kbt. eltérő rendelkezéseinek a figyelembe vételével alkalmazni. A Kbt. 2. § szerinti alapelvek a közbeszerzési eljárás résztvevőire vonatkoznak, azok betartatásának vizsgálata az alperes feladata a jogorvoslati eljárásban..
- [27] A felperes a kereset „Érvényesíteni kívánt jog” fejezetében megjelölte és idézte a Kbt. 1. § (4) bekezdését, azonban ezzel kapcsolatos érdemi indokolás hiányában e rendelkezés megsértését a bíróság érdemben nem vizsgálhatta.
- [28] Mindezekre figyelemmel a bíróság megállapította, hogy az alperes a rendelkezésére álló adatok és bizonyítékok alapján helyes jogértelmezéssel megfelelő megállapításra jutott, az alperes határozatát a keresetben állított jogszabálysértések nem terhelték, ezért a felperes keresetét, mint alaptalant a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.
- [29] A bíróság a pervesztes felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képvisellel felmerült perköltségének viselésére. Az alperes az őt megillető perköltség összegét a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdéseinek megfelelően a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (3) bekezdését megjelölve számította fel azzal, hogy a keresetlevél tanulmányozásáért 2 munkaóra után 25 000 forint, az iratanyag összeállításáért, továbbításáért 3 munkaóra után 15 000 forint, a védirat elkészítéséért 1 munkaóra után 15 000 forint (összesen 55 000 forint), a tárgyaláson való részvételért 6 000 forint/ óra perköltség igényt kívánt érvényesíteni. A bíróság az alperesnek járó perköltség összegét a felszámítottal egyezően állapította meg, figyelembe véve az alperes által végzett jogi munka szakmai nehézségét és időigényét. E körben értékelte az alperes által készített beadványok számát (1 db érdemi védirat) és azt, hogy az alperes a per egy óra időtartamú tárgyalásán megjelent és ott nyilatkozatot tett.
- [30] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (2) bekezdése által felhívott, az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott 36 000 forint összegű kereseti illeték viselésére a bíróság a felperest a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

- [31] Tájékoztatja a bíróság a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell az esedékesség napjáig megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni a Fővárosi Törvényszék megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Az illetékfizetési kötelezettség esedékességének napja tekintetében az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény által módosított Itv. 78. § (4) bekezdése irányadó. Ha a felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [32] Az ítélet ellen a fellebbezés lehetőségét a Kbt. 172. § (6) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. április 30.

dr. Sára Katalin s.k.
a tanács elnöke

dr. Orbán Fanni Irén s.k.
előadó bíró

Dr. Szilágyi-Horváth Eszter s.k.
bíró